

Den Haag, durf Israël nu eens echt aan te pakken

Minister Verhagen van buitenlandse zaken bezigt 'harde woorden' richting Israël. Het wachten is nu echter op daden die vrede ook daadwerkelijk mogelijk maken.

Dries van Agt en Martin Siepermann
voorzitter en directeur van stichting
The Rights Forum

„Er zijn krachten die Israël van de kaart willen vegen”, zei minister van buitenlandse zaken Maxime Verhagen onlangs op een conferentie in Den Haag. Dat is waar, en zorgwekkend. Toch zou je mogen verwachten dat de minister ook bekommerd is over de krachten die feitelijk al bezig zijn Palestina van de kaart te vegen.

Voor vrijwel iedereen is het duidelijk dat de tweestatenoplossing in doodsnoed verkeert. De Israëlische bezetter van de Westelijke Jordaanoever heeft door talloze nederzettingen in dat gebied te bouwen de totstandkoming van een levensvatbare Palestijnse staat al bijna onmogelijk gemaakt. Zonder levensvatbare Palestijnse staat geen tweestatenoplossing, zonder tweestatenoplossing geen vrede.

Nog steeds gaat het bouwen van of aan nederzettingen voor. Mede daardoor zijn de geplande besprekingen tussen Israël en de Palestijnen, gefaciliteerd door de VS, gedoemd om te mislukken.

Er zal veel druk nodig zijn om Israël ertoe te brengen het nederzettingenbeleid echt te bevrozen. Om gedaan te krijgen dat Israël nederzettingen ontmantelt zal nog veel meer druk vergen.

Een uitgelezen kans om druk uit te oefenen deed zich onlangs voor. Israël probeert al jaren lid te worden van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso), het verbond van de landen met de hoogst ontwikkelde economieën. Een vereiste voor het lidmaatschap van die organisatie is dat de toetreders voldoet aan een aantal grondwaarden.

Joodse familie in hun huis in de nederzetting bij Nabloes.

FOTO EPA

Nederland kan de komende maanden op herexamen in Brussel

Tot deze waarden behoort getrouwheid aan en naleving van het internationaal recht, in het bijzonder de rechten van de mens. Dat de staat Israël aan dat vereiste niet beantwoordt, is zonneklaar. Toch kreeg Israël op 10 mei het lidmaatschap van de Oeso.

Israël heeft deze generositeit op onthutsende wijze beantwoord. „Wij zullen Jeruzalem nooit delen”, verklaarde premier Netanjahoe op 12 mei. En daags nadien zei minister van binnenlandse zaken Jisjai, doelend op de nederzettingen in bezet Oost-Jeruzalem: „Een bevrozing van bouwactiviteiten in Jeruzalem is er niet, is er nooit geweest en zal er nooit zijn”.

Dat is het juist waar vredes- en mensenrechtenorganisaties voor gewaarschuwd hadden: Israëls Oesolidmaatschap komt neer op een legitimatie van onrechtmatig beleid; het is zelfs een aansporing daarmee voort te gaan. Ook sommige Oeso-landen waren er bevreesd voor dat dit het effect zou zijn. Zo had Noorwegen gepleit voor het opnemen van een ondubbelzinnige clause die het lidmaatschap van Israël zou beperken tot de grenzen van voor juni '67. Nederland heeft ertoe bijgedragen dat dit voorstel werd getorpedeerd.

Het is de zoveelste aanwijzing dat Israël altijd kan rekenen op politieke steun uit Den Haag. Want zo gaat het: in zijn toespraak, eerder genoemd, zegt minister Verhagen dat tijdens zijn laatste bezoek aan Israël 'harde woorden' over het nederzettingenbeleid zijn gewisseld. Dezelfde dag kondigt Israël de bouw aan van 1600 nieuwe huizen in nederzettingen in Oost-Jeruzalem.

Twee dagen later meldt de Israëlische krant *Haaretz* dat 50.000 appartementen en huizen gepland zijn in nederzettingen in en rond Oost-Jeruzalem. Dan doet zich een bijzondere gelegenheid voor om Israël voor het nederzettingenbeleid aansprakelijk te houden. Maar wat doet Nederland? Het dient zich aan als pleitbezorger van Israël.

In andere EU-lidstaten dringt het inmiddels door dat de tijd rijp is voor pressie, zelfs in de VS. Het is zonneklaar, Israël zal moeten kiezen tussen vrede en bezetting. Wanneer Israël blijft kiezen voor bezetting, zal het daarvoor een prijs moeten betalen. Aan die logica kan Den Haag zich niet blijven onttrekken.

Nederland kan in de komende maanden op herexamen, wanneer in Brussel de kwestie van de uitbreiding en verdieping van de bijzondere relatie tussen de EU en Israël op de agenda staat. Tot dusver heeft Nederland er binnen de EU voor geijverd dat aan Israël nog meer privileges worden gegeven dan het al heeft.

Dat is ongeloofwaardig en, zoals al jaren blijkt, contraproductief. Wij behoren ons te scharen bij die EU-landen die deze *upgrade* afhankelijk willen stellen van wat Israël doet en nalaat in het kader van het vredesproces. Na veel vrome woorden in Den Haag over het belang van vrede gaat het nu om daden die vrede mogelijk maken.

Andere ondertekenaars van deze bijdrage zijn de oud-ministers Frans Ammissaris (tevens voormalig eurocommissaris), Laurens Jan Brinkhorst, Hans van den Broek (tevens oud-eurocommissaris) en Klaas de Vries (tevens lid van de Eerste Kamer). Zij zijn leden van de Raad van Advies van The Rights Forum, dat zich sterk maakt voor een rechtvaardig Midden-Oostenbeleid.